

**RÄPINA
AIANDUSKOO**
nutikas looduslähedane elu

Aeg & Vaim

TEMPUS & SPIRITUS

www.aianduskool.ee/koolileht

26.09.2016

Hea koolipere!

Meie koolis algas uus õppeaasta 29. augustil. Mida te arvate sellisest kooli avaaktusest, mis ei järgi traditsioonilist „üks räägib ja saalitäis kuulab“ mudelit, vaid sellisest, kus kõik võivad sõna võtta või vähemalt reageerida aktiivselt sellele, mida see üks räägib seal kõnepuldis?

Aianduskoolile kohaselt võiks teie reageering minu sõnavõtule seisneda näiteks lillede või tomatite loopimises. Kui direktor räägib mõistlikku juttu, siis on lilled ja tomatid värsked, kui ajab jama, siis närtsinud lilled ja mädatomatid.

Hea küll, ehk ei pea kohe nii ekstreemseks minema, aga seda tuleb küll tunnistada, et räägitu jõuab paremini kohale, kui sellele aktiivselt reageerida, tegevusega, näiteks omapoolse sõnavõtuga. Ja tomatisaju saades on ka minule väga üheselt selge, mida ma tegin hästi ja mida mitte. Igal juhul annab aktiivne tegevus tunduvalt suurema õppimise efekti kui passiivne kuulamine.

Suvel paluti minult ühe digiõppe projektiga seoses artiklit. Teemat ma kohe ei täpsustanud, sest pidasin loogiliseks, et artikkel peab olema selle projekti, st digiõppe teemal. Pärast tuli küll välja, et on teisiti. Kuid mõte hakkas kohe liikuma – miks on digiõppe mulle nii väga sümpatiseerinud, mis on digiõppes erilist? Sellel on väga selge põhjus – kui traditsioonilise klassiõppe puhul võib õpetaja loota, et kui õpilane ka lihtsalt kohale tuleb ja kuuleb, millest ma räägin, siis midagi jääb talle ikka meelde. Digiõppe puhul sellist võimalust ei ole – õppimine saab toimuda ainult juhul, kui õpilane tõesti ise

õpib. Selles mõttes on minu arvates digiõppe üks kõige ausamate õpetamisviisidest, st et õpetaja ei saa õpilase eest midagi ära teha ega ka loota, et küll ta õppis. Digiõppe puhul ei saa õpilane asetada vastutust oma õpingute eest väljapoole iseennast.

Kuid mis on siis õpetaja roll? Mõteldes sellele, kui kergesti ja loomulikult õpivad väikesed lapsed – nad asuvad suure entusiasmi uute tegevuste kallale, püüavad jäljendada vanemaid lapsi või oma isama, nad ei nimeta seda ei õppimiseks, mänguks ega tööks. Lastel jaoks on see lihtsalt põnev ja ihaldusväärne, seepärast nad seda teevadki. Täiesti omal algatusel ja energiat säästmata – nad on motiveeritud. Sisemise motivatsiooni äratamine õpilastes ongi õpetaja roll.

Selle valguses polegi digiõppe ju midagi erilist, see on täiesti loomulik õppimisviis, lihtsalt kaasajast tulenevalt on „digi“ pool väga tugevalt sees. Kuid kõige olulisem on paigas:

- vastutus õppimise eest on õpilasel endal
- õpetaja roll on eelkõige äratada õpilases huvi õpitava vastu ning seejärel organiseerida õppimisruum.

Meelde tuleb eelmisel suvel koostatud kooli missiooni, visiooni, ka meie õppe ja kasvatus põhieesmärki, siis neis kõigis on läbiv teema motiveeritud õppi. Ja kaudsemalt, kuid siiski hoomatavalt motiveeritud õpetaja.

Rõõmsat ja põnevat uut õppeaastat meile kõigile!

Kalle Toom, direktor

Räpina Aianduskool noppis noorte floristide kutsemeistrivõistlusel kaksikvõidu

23. septembril võistlesid Salme Kultuurikeskuses Estonian Florist Cup 2016 programmi raames ka floristika eriala õpilased. Parimateks noorteks floristideks tunnistatud **Maris Paas** ja **Mari Merileid Metsnik** on Räpina Aianduskooli floristika eriala kolmanda kursu-

se õpilased. Teise koha pälvinud Räpina Aianduskooli võistkonda kuulusid **Kerli Kaur** ja **Sanda Kuusmaa** ning kolmandale kohale tulnud Luua Metsanduskooli võistkonda Merge Paju ja Andres Laanemaa. Võistlusest pikemalt järgmises kooli ajalehes.

Mis tehtud ...

29. sept Õppetöö algus. Aianduskooli avaaktus
12.-13. sept Sügisnäitus „Vigurvänt“
14. sept Mobiilorienteerumine. Tunne oma kodukooli parki
23. sept Estonian Florist Cup 2016

... mis teoksil

27. sept Jalgpall Räpina staadionil
28.-29. sept Maastikuehitajate päev
5 okt Õpetajate päev
12 okt Sügismatk
20 okt Rebaste päev
27 okt Kursustevaheline mälumäng

TÄNASES LEHES: Toolamaal maasikaid maitsmas! Bakuu teod! Pajatusi Palangast! Jõukatsumine Belgia kuumuses! Kartulikasvatus setu moodi! Kes on nõiariigi kuninganna? Tahvliga samb(l)aid uurimas! ... ja palju muud huvitavat!!!

Kalkun arvas ka, et on kõrbes

Kui keegi küsib, kuidas Belgias oli, siis esimene, mis meelde tuleb on see, et meil oli usumatult palav. Ma pole saunas ka nii palju higistanud, kui seal. Aga keegi ei pannud pahaks, kui pluusiselg märgatavalt märg oli ja vastav lõhn kaasas käis, sest mis parata, kui taevas pole pilveraasugi ja päike kütab kuni kella kuueni õhtul.

Meie reis algas varahommikul Tallinna lennujaamast. Sealt lendasime Helsingisse, edasi Düsseldorfis, mis asub Saksamaal, et sealt omakorda rongiga Belgia poole sõita. Jah, juba kohale saamine oli omaette seiklus, mis kestis peaaegu kaheksa tundi.

Võistlus toimus kahes linnas – Le Reid's, kus oli aianduskool ja Eupeni linnas.

Belgiasse jõudes väga drastilist vahet küll ehitusstiilis märgata ei olnud, kuigi majad olid veidi teismoodi kui Saksamaal ja õpetaja juhtis tähelepanu igal pool ilutsevatele hekkidele. Belgia on tuntud oma ilusate hoolitsetud hekkide poolest, olgu need siis kaugel karjamaade vahel või otse koduõues. Belgias saab heki kasvatamise ja hooldamise eest toetust, seega pole ime, miks need hekid nii kenad välja nägid.

Kui me Eupenisse jõudsime, siis tuli meile bussijaama vastu üks korraldajatest – Andre. Peale sööki oli meil vaba aeg ja me suundusime õpetaja Reet Palusaluga kohalikkude surnuaeda otsima. Belgia kalmistu on hoopis teismoodi kui meil Eestis. Seal on olemas jalgteed ja väga lihtne on aru saada, kus sa parasjagu asud. Hauaplat-sid on hästi hooldatud ja rajatud. Luuderohi ilutseb pükspuude ja lopsakate alatiõitsvate begooniate vahel.

Õhtune avamispidu oli tore. Üldjuhul me palju aru ei saanud, sest peamiselt oli programm saksa keeles, vahepeal ka prantsuse keeles, mõne asja kohta kuulsime ka ingliskeelset tõlget. Meile esinesid ilusad tantsijatüdrukud. Meelde jäi ka see, et Andre riietus Obelix'iks ja esitas vastavas stiilis taidluskava. Avamispööl esinesid Le Reid'i ja Eupeni aianduskooli direktorid, ministeeriumide esindajad ja linnapea.

Õõbimispaika jõudsime kella 23 paiku. Ühikatoa poole minnes sain aru, kui kenad ikka meie Rápina ühikad on. Sealne ühiselamu oli kolmekorruseline ja samas majas asus ka söökla. Õpilaste toad on neljakohalised – kaks narivoodit, igale õõbijale üks kapp, mis käis tabalukuga kinni ning kaks vana koolipinki laudadeks. Ma ei tea, kas ma ei osanud otsida, aga mina leidsin oma toast ainult ühe seinakontakti. Ja kui ma duši alla läksin, siis ma mõtlesin, et seal on

Riimo Rogenbaum, Kaili Komp ja Argo Ainjärv

midagi katki ja puudu. Kus on duši otsik? Vastus – polegi! See on ju avalik koht, siin lihtsalt tuleb seinast üks juga ja vaata ise, kuidas pesta saad. Minu kogemus polnudki nii hull. Riimo ja Argo ütlesid, et kui nende korrusel kõik neli kabiini kasutuses olid, siis pidid nemad lausa mööda seina roomama, et üldse märjaks saada. ☺

Hommikusöök oli iga päev kell seitse, seega ärgata tuli vara. Aga Belgia päike laadis meie patareid täis ja väike närvipinget hoidis meid ärskana. Toidulaud oli rikkalik ja süüa sai korralikult.

Võistlusülesannete sooritamiseks anti meile kaardid ja ajakava, et kus me olema peame ja millal. Esimene ülesanne oli söõdavate õitega taimede tundmine. Õisi võisime maitsta, nuusutada ja laiali lammutada. Kui me kuidagimoodi õie järgi taime ära ei tundnud, siis võisime ka pilti vaadata, aga sel juhul oleks üks punkt kaduma läinud. Nimed kirjutasime ladina keeles.

Päeva jooksul tegime tervele koolile tiiru peale. Riimo märgistas mesilase – muidugi see oli lesk, tema ei nõela. Meie mesilasele sai selja peale punane number 22 ja pärast märgistamist lasti ta kenasti vabadusse. Pidime tegema ka pelargoonist pistikud, trimmeri töökorda panema ja valima õiged tööriided trimmerdamiseks, lisaks ära tundma taimi ning putukaid. Taimede nimed olid ette antud ja me pidime nime taimega kokku viima. Kui ei osanud, siis tegime lihtsalt targa näo pähe ja mängisime ladinakeelsete nime-dega bingot. Isegi vedas!

Esimese võistluspäeva lõpus oli maastikuehituse ülesanne, mille tegemiseks neli tundi aega. Meile anti ette joonis ja õeldi, et seal ja seal on materjalid ning nüüd on teil nii palju aega, edu! Ja meil olidki vabad käed, kuidas oma müüri ehitame ja kuidas oma tee

Kuivmüüri ladumine

laome. Muidugi kivimüür pidi olema kuivmüür ja teeservade ladumisel soovitati kiirsegu kasutada, aga üldiselt oli kõik muu meie teha. Mina ei tea maastikuehitusest suurt midagi, vähemalt müüri ja kõnniteed ma võistluse tasemel laduda ei oska. Seepärast olin mina see, kes vedas liiva ja aitas kuidas oskas. Sain siirdmuru maha panna ja istutasin kohustuslikud taimed kenasti projektijoonise järgi ära. Tuletan siinkohal meelde, et oli palav päev ja päike armu ei andnud. Sellise kuumusega oldi arvestatud ja meile toodi pidevalt vee-pudeleid ja tuletati meelde, et me ikka piisavalt palju vedelikku tarbiksime.

Teisel võistluspäeval olime juba rahvusvahelistes tiimides. Meie Eesti võistkond segati ära Šveitsi ja Tšehhi tiimidega. Mina olin tiimis šveitslanna Stefani ja tšehhitar Kristynaga. Stefani suurt inglise keelt ei osanud, seega mina ja Kristyna pidime kuidagi käte, jalgade ja muude vahenditega talle selgeks tegema, mida me öelda tahtsime. Saime hakkama. Päeva esimene ülesanne oli mini ekskavaatoriga sõitmine, sellega pinnase ning suure 300 liitriise koti tõstmine. Iga võistkonnaliige tegi ühe etapi. Kristyna pidi ekskavaatoriga autokastilt maha sõitma, siis kahe prussi vahelt läbi sõitma ilma neid puutumata. See läks kenasti. Siis pidin mina rooli istuma, otsa ümber keerama, pinnasehunniku juurde sõitma ja seda ühest hunnikust teise tõstma. Ma tegin sellist asja küll esimest korda! Jah, Rärinas sõitsime ka tõstukiga õpetaja Aivo Pedoski tunnis, aga see oli rohkem nagu proovi asi. Ega kõik asjad ka meeles ei seisa, eriti kui sul on masina juhtimiseks kaks kangit ja veel kopakäe jaoks kaks kangit. Kuidagi ma oma ülesande tehtud sain. Stephanie pidi vahetama ära kopa otsa, siis sõitma koti juurde, kus mina ja Krystina panime kotisangad kopa külge. Stephanie ütles, et on varem sellise masinaga sõitnud, aga tegi valearvestuse... Meie võistkond oli see, kes koti katki tegi...

Teisel võistluspäeval oli ka mitu ülesannet, mida ei hinnatud või kui hinnati, siis ainult seda, kuidas tiimitöö sujus. Koostöös valmis õhtuks 20 m pikkune kuivmüür. Meie 3-liikmelised tiimid olid omakorda jaotatud 4-tiimilisteks rühmadeks, seega oli võimalus uue seltskonnaga terve päeva jooksul tutvuda. Mina jäin enamus ajast küll kõrvalseisjaks, sest üldine suhtlus toimus saksa keeles ja kuigi tegelikult teised oskasid inglise keelt rääkida, siis nad seda teha ei julgenud.

Päeva lõpus oli ülesanne, kus kaks võistkonnaliiget pidid aja peale puu otsa ronima. Vaatasin, et oleks isegi toime tulnud, aga ühe koha peal oli okste vahel liiga pikk vahe. Mina olin see, kes teisi altpoolt julgustas. Puu ladvas oli kelluke, mida pidi lööma, siis läks aeg kinni. Kõik oli kenasti turvatud. Ronijale anti rakmed ja kiiver ning julgustusnööri otsas oli kaks inimest.

Pärast võistluspäeva sõitsime spaasse. See asus linnakeses nimega Spa, seega läksime spaasse Spas. Seal oli suur sise- ja välibassein. Käisime kordamööda mõlemas.

Kolmandal päeval olime Eupenis. Kõik läks kenasti. Meile tehti väike ringkäik ja näidati, kus võistluspaigad asuvad. Meid jagati võistkondadesse, tegime üksteisega tutvust ja vaatasime, kuhu me minema peame. Üks ülesanne oli seotud meega. Meile olid antud ette 10 topsikut meega ja 10 pilti taimedest, mille mesi see oli. Kuusemesi oli täiesti äratuntav, samuti pärna ja tatramesi, mis oli õpetaja Reet Palusalu toodud. Teised taimed me lihtsalt panime kirja ja lootsime, et ehk läheb täppi.

Järgmine ülesanne oli lahuse pH määramine ja lahuse toitainete sisalduse määramine EC-mõõdikuga. Pidime ka kokku viima, mis taimed sellist pH'd või toitainete kontsentratsiooni eelistaksid.

Eupeni linnas tuli meil Argo ja Riimoga teha kaks floristika ülesannet. Esimeses ülesandes pidime 1,5 tunniga valmistama seade.

Floristikaülesannet täitmas ...

... ja valmis seade

Saime kasutada puupakke, 5 orhideeõit, 10 roosiõit, lisaks kanarbikke, mägisisulaid, oksi, erinevaid värvilisi traate. Saime enam-vähem oma lauaseade tehtud ja jäime tulemusega rahule, kuigi tagantjärele leidsime, et oleks võinud mitmed asjad teistmoodi teha.

Teine floristika ülesanne nägi ette südamekujulise seade tegemist. Vaatasime juba valmis tehtud südameid ja saime ideid, kuidas meie seade võiks välja näha. Mõlema ülesande juures oli meie motoks 'Lihtne ja metsik Eesti maa ja Eesti mets'. Meie tööd olid üsna amatöörlikud ja floristika tippteoste hulka ei kannatanud neid arvestada. Ise jäime aga lõpptulemusega rahule.

Ülejäänud päev võistlesin rahvusvahelistes tiimides. Pärastlõunased ülesanded olid üldisi teadmisi nõudvad - näiteks Euroopa riikide ja nende lippude tundmine.

Üks ülesanne oli lõbus ja sportlik teatevõistlus.

Järgmine päev oli ekskursioonide ja puhkamise päralt. Meie läksime kõik koos rahvusparki. Rahvuspark asus mitme riigi territooriumil ning me isegi läksime seal liikudes ühest riigist teise. Nägime, mis taimed kasvavad Belgias rabas. Heintaimed rohetasid ning roosa kanarbik paistis eriti kena. Hohes Venn on lummava maastikupildiga kaitseala.

Reede õhtul oli võistluse pidulik lõpetamine. Direktor pidas peokõne, toimusid autasustamised. Meie võistkond sai eriauhinna selle eest, et me olime kõige kaugemalt. Eriauhinna sai ka kõige noorem ja kõige vanem võistleja. Kõige noorem oli 16 ja kõige vanem 24 aastane.

Mis koha me saime? Pole tähtis, sest ainult viis parimat said ära märgitud. Kui nägime, mis auhindu saadi, siis oligi hea, et me taha-poolle jäime. Parimatele kingiti labidaid ning igasuguseid suuremaid ja väiksemaid aiamasinaid... aga nemad tulid võistlustele autodega, seega said oma kingitused ka koju viia. Meie Eesti võistkond oli rahvusvahelistes tiimides koos Šveitsi võistlejatega ja mõlemad Šveitsi tiimid said esikolmikusse. Pidulik ja rikkalik õhtusöök toimus kenasti kaunistatud sööklas. Lahkumispidu käis koos tralli ja tantsu ning live-muusikaga.

Kaili Komp, AE15-42-K

Fotod: R. Palusalu, K. Komp

Meie aiad

Polkast, salsast ja sonatast

Hakkame Räpinast Tartu poole sõitma, Toolamaale jõudes ahvatleb tee ääres silt, mis lubab magusaid maasikaid. Eksida pole võimalik, siit saab alguse septembrikuu koolilehe kodusõidu lugu. Alati naerata-
v ja rõõmsameelne Räpina Aianduskooli Jõe tänava ühiselamu korrapidaja Elve Peedel teeb kiiretest toimetustest korraks pausi, et oma valdusi tutvustada.

Elve toimetab talus alates 1980. aastast kui abiellus Ilmar Peedeli-
ga. Talu sai mees päranduseks oma vanavanematelt. Algselt ei olnud siin midagi ja siis otsustati katsetada maasikate kasvatamist põhu peal. Esiti oli pinda väga vähe. Lisaks maasikapõllule olid veel ka loomad ja igapäevaselt töötas Elve Toolamaa abikäitises vahetu-
se brigadirina, mis oli õppebaasiks tol ajal Räpina Sohvoostehniku-
mi nime kandnud koolile, kus pressiti mahla ja valmistati köögivilja-
hoidiseid ning limonaadi. Toolamaa abikäitis lõpetas tegevuse 1993. aasta algul ning alates kevadest otsustati keskenduda eelkõige maasikakasvatusele ja nii on see tänaseni. Veel eelmisel aastal oli maasika taimede all kolm hektarit maad, praegu aga kaks. Üks hektar vajab vahepeal puhkust ning see on kaera ja herne segu all, mis hiljem kõik maa sisse küntakse. Maasikasortidest kasvatatakse

Maasikatalu perenaised Elve ja Laivi

‘Polka’, ‘Salsa’ ja ‘Sonata’. Taimed tellitakse Hollandist. „Eelistame üherealisi peenraid ning ühele meetrile istutame 2,5 taime ehk kahe taime vahele jääb ruumi umbes 40 cm“, kirjeldab Elve. Istan-

dikku uuendatakse iga kolme kuni nelja aasta tagant. Võrdluseks näitab perenaine meile kolmanda ja neljanda aasta välja ning tõdeb, et neljanda aasta põllul hakkab umbrohi võimust võtma, sest meie ei kasuta umbrohumürke: „Hollandlased tegid koolitust, kus rääkisid ka, et peale kolmandat aastat oleks mõistlik põld jälle üles võtta.“

„Ostja ikka küsib ‘Polkat’, mis on kõige tuntum ja kõige magusam,“ vastab Elve, kui küsime rahva lemmiksorti. Ka oma perele teeb ta maasikatest väga palju hoidiseid.

Maasikate aeg kestab küll üürikeselt, kuid see-eest on periood väga intensiivne.

Vaade Palgi talule

Perenaine maasikaväljade keskel

Kõige suurem töö on muidugi saagikoristus, siis palgatakse ka lisatööjõudu. Kõige lihtsam asend maasikate korjamiseks on ikka kummargil, vähemalt Elve meelest on see nii. Abikaasa Ilmar, tütar Laivi ja poeg Rivo ning viimase sõbradki on kõik ennast tootmisele pühendanud. Laivi on ka Põlvamaa Põllumeeste Liidu liige, kuhu kuulumine kindlustunnet juurde annab.

Elve ütleb, et taimekaitsevahenditest kasutavad nad ainult insektitsiidi maasika-õielõikaja vastu. Herbitsiide ei kasuta nad üldse ja seetõttu on suuremateks töödeks rohimine ja maasikavagude vahelt niitmine. Kuival ajal lisandub veel kastmine. Püsivat kastmissüsteemi pole, vesi tuuakse lähedal asuvast tiigist. Väetist kasutatakse ainult veeslahustuvat kevadel enne õitsemist ja sügisel.

„Müük on ka suur töö!“ ütleb Elve. „Mina olengi peamiselt see klienditeenindaja,“ teatab ta lõbusalt. Palju marju saavad nad kodust müüdud, mida kinnitab fakt, et ka meie külaskäigu ajal autod aina voorivad edasi ja tagasi. Siiski võib Peedeli pere kasvatatud maasikaid leida ka Tallinna turgudel. Elve lisab, et aastatega on välja kujunenud kindel klientuur, nii Räpina ümbrusest kui kaugemaltki.

Lisaks maasikatele kasvatab Elve veel küüslauku, kartulit, musta sõstart ja vaarikat, neidki nii omatarbeks kui müügiks. Mulla parandajana kasvatatakse lihtsalt hernest ning kui see saaki annab, korjatakse käsitsi kaunad kokku ja pannakse samuti müüki. Kui uurin iluaia kohta, osutab Elve naerdes kasvuhoone poole ja ütleb: „Palun, seal ta on!“ Kasvuhoones on tomati- ja kurgitaimi, samuti suvelilli. Kõõgiviljataimed on istutatud kastide sisse, et mulda oleks lihtsam vahetada, suvelilli aga müüakse nii amplitena kui ka ühekaupa.

Kui uurin, et kas tootmise kõrvalt jääb aega ka puhkamiseks, hakkab Elve taas helisevalt naerma ja ütleb: „Isegi töölkäimiseks jääb aega üle.“ Ka pärast meie külastust näeb Elve edasine päevaplaan ette kerge lõunauinaku, et siis õhtuks ühiselamusse jõuda ja hooltega valvata, et õpilastel õõnu rahulikult mööduks. Ametlikult on ta aianduskoolis töötanud 11 aastat, kuid asendamas käis ta tegelikult juba varemgi.

„Kasvuhoone oli meie suur unistus! Laivi kirjutas projekti ja saimegi PRIA'lt toetust selle ehitamiseks,“ rääkis Elve. „Siin me nüüd katsetame esimest aastat ja vaatame, mida maksab ka järgmisel aastal kasvama panna.“ Kasvuhoonest välja astudes viitab Elve maasikaamplitele, mida samuti sellel aastal esimest korda kasvatada prooviti.

Kodumaja ümber on neil kasvamas õunapuud, aga lillepeenraid tõesti ei ole, sest õues on lahtiselt jooksmas kaks neljajalgset valvurit Reks ja Sämmi. Just nende pärast ongi iluaed kasvuhoonesse kolitud. Lisaks kahele koerale on talus veel 20 kana. Õunapuude alla on sätitud laud ja toolid, kus mõnus nii päikese kui vihma eest varjus istuda ja toimetustest hetkeks hinge tõmmata. Meiegi saame kinnitust, et väikese vihmashabinaga on maasikaid hoopis mõnusa õunapuukste varjus süüa.

Õunapuid ja sõstrapõõsaid lõikavad Elve ja Laivi kahekesi. Perenaine ise ja abikaasa Ilmar on aianduskooli vilistlased ja Laivi on lõpetanud 2005. aastal aianduse ja 2015. aastal keskkonnakaitse eriala.

„Kord käis meil siin üks vanem meesterahvas ja küsis, et kas teate, mis on kõige parem linnupeletaja? Värvitud kivid!“, jutustab Elve. „Ja üks päev ma siis vaatasin, et mida need poisid seal tee peale teevad... kive korjasid, siis värvisid punaseks ja igatahes nüüd ei ole enam linde näha olnud!“ kinnitab Elve võõralt meelt saanud nipi töötamist.

Lõpetuseks ütleb Elve, et tema tege-

lik hobi on muusika: „Olen kapellis laulnud ja kannelt mänginud. Laivile meeldib rohkem akordion. Oleme tütreaga mõelnud, et lähaks kuskile muusikaringi, aga kahjuks pole mõttest kaugemale jõudnud.© Sokivardad on mul ikka ka, sest kudumine mulle meeldib.“

On teada tõde, et taimed kasvavad paremini, kui nendega suhelda ja neid armastusega kohelda, seega pole kahtlustki, et magusaimad ja parimad maasikad on kasvatatud just Palgi talus, lahke ja sõbraliku pererahva poolt.

Külastus toimus 15. juuni 2016.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Fotod: V. Truija

Haridustehnoloogi minutid

Ristsõna loomise vahend Crossword Labs

Crossword Labs (<https://crosswordlabs.com/>) on lihtsalt kasutatav ingliskeelne veebikeskkond, kus on võimalik kiirelt luua ristsõnu, neid salvestada, teistega jagada ja lahendada (Joonis 1).

Keskkonda saab luua oma kasutajakonto, mis võimaldab luua ristsõnu, nende vastuseid võtmesõnaga kaitsta, määrata nende privaatsust. Samuti saab varem koostatud ristsõnu muuta, jagada ja kustutada. Kasutajakonto loomine on tasuta. Ühekordne tasu on \$ 9.95.

Ristsõnu saab koostada ka ilma kasutajakontota. Sellisel juhul on loodud ristsõnad avalikud ja neid ära kustutada ei saa. Samuti tuleb hilisemaks kasutamiseks juurdepääsulink endale salvestada, sest puudub kasutajakonto, millega salvestatud ristsõna siduda. Muud funktsioonid on samad, mis kasutajakonto kasutamisel.

Ristsõna loomine kasutajakontota

Ristsõna koostamisel saab sellele määrata pealkirja, mis tuleb sisestada vastavale väljale (Joonis 1). Ristsõna loomise väljale tuleb sisestada küsitavad sõnad ja abistavad küsimused. Ristsõnas kasutavaid sõnu ja küsimusi tuleb eraldada tühikuga. Kui ristsõnas küsitav koosneb mitmest sõnast tuleb need kokku kirjutada (Joonis 2).

Enter the word, a space, pair per line. Need to see

porgand	Oranž juurvili
salat	Lehtköögivil
piparmünt	üks levinud maitsetaim
aeduba	Soojanõudlik kaunvili
liivatee	Tüümian teise nimega
Brassica	Kapsas ladina keeles

Joonis 2. Ristsõna koostamise välja täitmine.

Ristsõna vastusele koodi määramiseks tuleb täita vastav väli (Joonis 1). Ristsõna genereerimiseks tuleb kasutada nuppu *Generate*, mille järel avaneb aken koos loodud ristsõnaga (Joonis 3).

Loodud ristsõna saab muuta (nupp *Edit*). Samuti saab juba loodud ristsõna uuesti genereerida (nupp *Regenerate*). See tähendab, et muudetakse sõnade asetust ristsõnas.

Valmis ristsõna saab salvestada (nupp *Save*) (Joonis 3) ja jagada. Salvestamisel avaneb aken, kus on võimalik valida, millisel kujul ristsõna oma seadmesse salvestada soovitakse (Joonis 4).

Crossword Labs'i keskkond võimaldab ristsõnu salvestada oma seadmesse pdf-ina (nupp *PDF*)

Crossword Labs

Make a Crossword Find a Crossword About Login/Sign Up

Crossword Title

ristsõna pealkirja väli

Enter the word, a space, and then the clue. One word/clue pair per line. Need to see an example?

ristsõna koostamise väli

Create a passcode
(to protect the answer key)

Generate

Free, Fast & Easy

Crossword Labs is the simplest way to build, print, share and solve crossword puzzles online. It's free, fast and easy.

Sample Crosswords
The Planets
Weather
Animals

ristsõna vastusele koodi määramine

ristsõna genereerimine

Joonis 1. Crossword Labs'i avaleht.

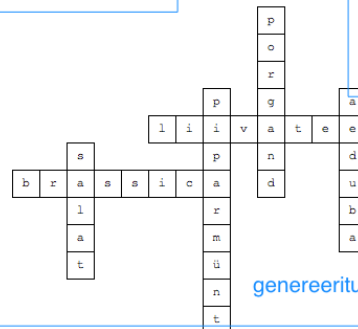
Crossword Labs

Make a Crossword Find a Crossword About Login/Sign Up

Sissejuhatus ristsõna pealkiri

Edit Regenerate Save

muutmine
uuesti genereerimine
salvestamine

genereeritud ristsõna

Across

4. Tüümian teise nimega
6. Kapsas ladina keeles

ristsõna küsimused

Down

1. Oranž juurvili
2. üks levinud maitsetaim
3. Soojanõudlik kaunvili
5. Lehtköögivil

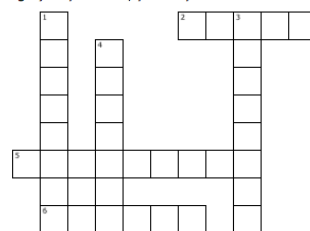
Joonis 3. Loodud ristsõna.

Crossword Labs

Make a Crossword Find a Crossword About Login/Sign Up

Sissejuhatus

Make sure you bookmark this page, email it to yourself, or share it on Facebook or Twitter. Instructions | Edit | Answer Key
(use the Share button over to the right). If you don't, you may have a hard time getting back to this page!

loodud ristsõna

Across

2. Lehtköögivil
5. üks levinud maitsetaim
6. Soojanõudlik kaunvili

küsimused

Down

1. Kapsas ladina keeles
3. Tüümian teise nimega
4. Oranž juurvili

Joonis 4. Loodud ristsõna salvestamine, jagamine.

või Word-failina (nupp *Word*). Viimase variandi korral on võimalik tehtut arvutis, Word'is lahendada.

Ristsõna saab jagada ka sotsiaalmeedia või e-posti abil (nupp *Share*) (Joonised 4 ja 5). Sotsiaalmeedias või e-postiga jagamisel genereerib keskkond lingi ning ristsõna saab lahendada otse Crossword Labs'i keskkonnas.

Vastust saab vaadata ja ka pdf-ina oma seadmesse salvestada lingi *Answer Key* alt (Joonis 4). Kui ristsõnale on määratud võtmekood, tulebki see vastuse nägemiseks vastavale väljale trükkida. Kui ristsõnale võtmekoodi ei määratud, on kõigil vastusele vaba juurdepääs.

Hilisemaks ristsõna kasutamiseks ja muutmiseks on tarvis teada nii linki ristsõnale kui ka võtmekoodi, kui see määrati.

Katrin Uurman, haridustehnoloog

PDF Word Share

[Instructions](#) | [Edit](#) | [back to this page!](#)

Facebook

Print

Gmail

Tumblr

Twitter

Email

Pinterest

More... (197)

AddThis

Joonis 5. Ristsõna jagamise võimalused.

Nutikas orienteerumine Räpina Aianduskooli pargis

14. septembril pärast koolitunde toimus Räpina Aianduskooli pargis äpimäng. Osalejad jagati paardesse ja orienteerumiseks anti tahvelarvutid. Nutiseadmes olid kuvatud üheksa punkti asukohad ning igas punktis oli vaja lahendada ülesanne. Küsimused olid väga erinevad - taimede määramine, pargi tundmine ja ajalugu, lisaks mõõtmise- ning loogikaülesandeid. Orienteerumine oli väga põnev, hariv ning nutikas. Võrdsete punktiskooride korral sai määravaks teekonna läbimise aeg. Mängu viisid läbi õpetajad Katrin Uurman ja Heini Lumpre. Aitäh kõikidele osalejatele!

Võistluse tulemused:

1. koht [Alexandra Kibuvits](#) ja [Ragne Nazimov](#)
2. koht [Häly Raidla](#) ja [Marianne Lumera](#)
- 3.-4. koht [Kersti Sagim](#) ja [Timo Sild](#)
- 3.-4. koht [Sten Ea](#) ja [Tanel Rätsep](#)

Ragne Nazimov, ME16-42-K Fotod: V. Truija

Hetked rajalt: Ragne ja Alexandra

Hetked rajalt: Häly ja Marianne

Bakuu – roheline linn Kaspia mere kaldal

Bakuud on linnana mainitud 15.sajandil. Bakuu paikneb Kaspia mere (tegelikult Euraasia suurim järv) Abseroni poolsaare lõunaosas kaarjalt Bakuu lahe poole maldalduval rannikul. Kogu linn paiknebki nagu amfiteatris, kus lava asendab Kaspia mere rohekassinine peegelpind. Linnas on valitsenud nii mongolid, pärslased kui türklased. Ka sarnanevat aseri keel paljus türgi keelele, umbes nii nagu eesti keel soome keelele. Enamuse Bakuu elanikkonnast, aga ka kogu maa omast moodustavadki aserid.

Põgusamalt tahaksingi peatuda Bakuu haljastusel. Kuna olen palju reisinud, ja seda ka Aasia ning Aafrika maades, siis olin valmis teatud lõunamaiseks korratuseks. Enam puhtamat ja kaunilt haljastatud linna, peale Singapuri, ei ole minu silmad senini näinud. Pea iga paarikümne meetri taga paiknevad prügikastid. Kojamehi näeb kõikjal nii hommikul kui hilisõhtul. Kui mingi haljasala on rajatud, siis selle eest ka hoolitsetakse – haljasalade hooldus käis ka südapäevases kuumuses. Viibisin Bakuus kõige soojemal perioodil, mil varjus oli 45 ja päikese käes sageli üle 50 pügala. Vaatamata mageda vee defitsiidile töötasid vihmupidid nii hommikul kui õhtul. Linnas on ka väga palju imelisi purskkaeve, mis töötasid vee puuduse tõttu teatud kellaaegadel ja hilisõhtul.

Otsustasin juba eelmise aasta sügisel, et püüan käesoleva aasta suvel veeta osakese oma puhkusest Aserbaidžaaani pealinnas Bakuus. Ausalt öeldes, valdas meeli väike ärevustunne, seda enam, et meediast on raske mingit infot saada nii Bakuu kui Aserbaidžaaani kohta. Tegemist on linnaga, kus elab pea kaks miljonit elanikku. Riikliku iseseisvuse sai Aserbaidžaan 1991.a. Iseseisvuse

saavutamise oli küllaltki ohvrite rohke ja nõukogude tankiroomikute all kaotas oma elu 137 inimest, lisaks üle 700 vigastatu. Hukknute mälestuseks on Bakuus muljet avaldav memoraal, kus põleb ka igavene tuli.

Botaanikaäed

Vanalinna müüri ääres

Rannapromenaad

Enamus linna jalgteedest, rannapromenaad ja rohked väljakud on kaetud kivisillutisega. Suuremate sõiduteede alt viivad läbi eskalaatoritega tunnelid, mis näevad välja nagu väikesed paleed, kaetud marmorplaatidega, kaunistatud freskode ja mosaiikidega. Igal tunnelil ööpäevane valve.

Rannäärne promenaad (26 km), mis ääristab kaarjalt kogu Bakuu mereäärset poolt, kujutab endast tõelist botaanikaaeda paljude kohvikute, restoranide ja atraktsioonidega. Promenaad algab lipuväljakuga ja lõpeb teise linna otsa ehitatava uue kaubasadamaga. 60 ha suurusel lipuväljakul asub kõrgemale rajatud platool 162 m kõrguse lipuvarda otsas 70 m pikkune ja 35 m laiune Aserbaidžani lipp, mis on nähtav kogu rannäärses Bakuus. Promenaadile on ehitatud ka mini Veneetsia, kus saab gondlitega sõita. Promenaadil, peaaegu vanalinna vastas, asub ka külastamist vääriv moodsa arhitektuurse lahendusega rahvuslik vaibamuuseum.

Väga hästi säilinud Bakuu vanalinna (kuulub UNESCO kaitse alla) ümbritseb kolmest küljest linnamüür. Kitsad tänavad jätavad küll haljastamiseks vähe ruumi, aga isegi siin oli piisavalt rohelist vertikaalhaljastuse ja lilleamplite näol. Vanalinna ümbritsev uus linnaosa on põnevalt haljastatud, siin on piisavalt parke, purskkaeve ja moodsaid skulptuure.

Külastasin ka president Heidar Alijevi muuseumi, mis asub täiesti uues linnaosas. Muuseum koos seda ümbritseva haljastusega on täiesti omaette vaatamisväärsus, mille külastamiseks tuleks planeerida terve päev.

Bakuulased ise on väga külalislahked. Vanemate elanikega saab hästi hakkama vene keeles, noorematega sageli ainult inglise keeles. Kui küsid midagi, millele küsija ei oska vastata, siis kutsutakse kiiresti kokku ümbruskonna rahvas, peetakse omavahel nõu ja ilma abita sind juba ei jäeta.

Tänavapilti ilmestavad üleni mustas ja ainult silmi vilgutavad Iraani naisturistid, neid sageli saatvate ja Euroopalikult rietatud meeste-ga, kelledest paljudel olid isegi põlvpüksid jalas, mida valitsev kuumus ka eeldas. Välisturistide enamiku moodustasidki kas Iraani või Venemaa kodanikud.

Kui arvestada seda, et kõik on oma hindadelt neli-viis korda odavam kui Eestis, siis tundsin ennast nagu miljonär... Näiteks maksis

Uus elamurajoon

Rannapromenaad

bussipilet ainult kümme eurosent, üks korralik lõunasöök rannarestoranis 6-8 Eurot koos kohaliku veini või õllega ja väga hea koo-rejäätis 1 Euro. Minu majutus südalinna hotellis koos rikkaliku hommikusöögiga maksis 20 Eurot ööpäev. Taksoga võib ühest linnaotsast teise sõita 3-6 Euroga. Linn on ka väga turvaline ja politsei valvas pilk saadab sind pidevalt. Samas on politsei lahkelt valmis sind ka vajadusel aitama.

Igatahes soovitan kõigil külastada Bakuud, aga ehk oleks selleks õigem aeg varakevad või hilissügis, kui seal on veidi jahedam periood. Vaatamist jätkub kaheks nädalaks ja suplejaid ootab Bakuu südalinnast veidi kaugemal asuv suplusrand, kuhu saab sõita takso-ga.

Toivo Niiberg, psühholoog

President Alijevi muuseum

Tere, kallis sõber, taas üle pika ajal

Eelmisel aastal kirjutasin sulle vahvast reisist kodumaistes avarustes, aga sel aastal käisime kolleegidega lausa välismaal reisis. Reisihiks oli Leedu merevaigurannik. Võta kuum kakao ja mõnus kook kõrvale ning loe, kuidas meil sel aastal läks. ☺

11. augustil pidime päris vara ärkama, sest reisibuss startis juba kell 6.30 Rāpinast. Muide, mul vedas - kuna bussis oli vabu kohti, siis terve tagumine iste oli ainult minu päralt - sain istuda just nii nagu ise tahtsin. ☺

Läbi Põlva ja Võru liikusime edasi Valga kaudu Lätti. Esimene peatus tehti Valmieras, kus soovijad said kohvitada ja teha oma esimesed reisiostud. Järgmised 10 km kulgesid teeremontide ja -ehituste tähe all — iga natukese aja tagant seisime valgusfoori taga ja mõned kindlasti kirusid, et miks see tee-ehitus just suviti peab toimuma. See kadalipp läbitud, jõudsime Riiga, kus oli Lido vabaajakeskuses lõunapaus. Mmmm, seenesupp maitstes imehästi. ☺

Vurasime edasi Leedu piiri poole, saatjaks giidi huvitav jutt Läti ja Leedu ajaloost. Šiauliai lähedal tegime peatuse Ristimäel. Pühapäevaks on kokku toodud tuhandeid riste - igas suuruses ja kõikvõimalikest materjalidest, mis kaunistatud pühaliku sümbolikaga. Isegi Rooma paavst Johannes Paulus II on aastal 1993 Ristimäele oma õnnistuse andnud.

Õhtu hakul jõudsime Palangasse, kus peatusime hotellis Alanga. Koos toanaaber Kajaga liikusime peale pisukest puhkepausi linna jalakäijate tänavale, kus elu keeb just suvisel ajal. Promenaad, mis on ääristatud poekeste ja söögikohtadega ning kus tänavamuusikud tuju üleval hoiavad, lõpeb puidust muuliga meres. Ujuma ei lubanud minna tuuline ilm ja ka rannas lehvivad punased lipud. Lainedki polnud väikesed - mööda merd tormasid tõelised "jänese" ja vesi oli üsna jäine.

Ka kohalikku sööki - rahvustoitu nimega *tsepeliin*, saime maitsta. Tegemist on kartulikäkiga, mille sees on kas liha, seened vms ja mida serveeritakse sularasva ja pekikõrnetega. Kommentaariks niipalju, et talvel külmaga oleks seda päris hea süüa, aga suviseks õhtusöögiks tundus natuke liiga rammus olevat.

Õösel imetlesin tähti katuseaknaga ärklikambris ja uni oli sama magus nagu hommikusöögi juurde pakutud kook. Hommikul võtsime suuna Klaipeda poole, kust sõitsime praamiga Kura säärele. Enne delfiinide etendust jalutasime nõ kohaliku vabaõhumuuseumi alal. Lisaks said soovijad tutvuda kalalaevadega, mis olid oma elu ja tööülesanded merel juba täitnud. Ankur tundus tohutu suur olevat!

Peagi saime delfiinaariumi minna, kus järjekorras seistes jälgisime

läbi klaaside delfiinide liikumist suure basseini põhjas. Etendusel, kus inimesed ja delfiinid koos esinesid, ei jäänud keegi ükskõikseks. See oli nii võimas kogemus, et seda on raske kirjeldada, vaid peab ise nägema. Minul igatahes pisarad jooksid ja olin suures vaimustus. Pooltunnine etendus möödus nagu silmapilk, oleks tahtnud hüüda: "Oo kaunis hetk, sa peatu veel!"

Sõit jätkus ja umbes 40 km pärast peatus buss Leedumaa Saharas ja kõik imetlesid looduse poolt tekitatud kõrbeliivast maastikku. Kes tahtis, sai seal jalgupidi liivas tatsata. Samuti oli võimalus osta merevaigust ehteid või suveniire. Jah, neid "turistilõkse", kus erinevaid meeneid müüdi, oli igas kohas, aga giid soovitas meil nendest "külma kalanäoga" mööda astuda. Kui kõik korraga seda kalanägu harjutasid, oli päris naljakas vaatepilt. ☺

Ristimägi

Turistilõkke proovisime vältida ka Juodkrante puuskulptuuride juurde viiva raja ääres. Paljud skulptuurid olid olemas juba siis, kui ma umbes 20 aastat tagasi sealkandis käisin. Oli ka mitmeid uusi skulptuure ja giidil oli nende kohta põnevaid lugusid pajatada. Samas hoiatati ka, et mõnel pingil istudes võib muutuda väikeseks mustaks koeraks kui südametunnistus puhas pole... Istusin, aga ei muutunud, seega on minu südametunnistus puhas.☺ Ja kõik, kes põrguväravatest läbi läksid, tulid õnneks ikka tagasi ka.

Õhtu Palangas oli jälle selline, nagu igaüks endale planeeris. Koos toanaabriga käisime mere ääres jalutamas ja kirikus kontserti kuulamas - G. F. Händeli "Halleluujah" kõlas imeliselt! Inimesed seisis püsti ja aplodeerisid pikalt-pikalt. Ostsime kodustele natuke külakosti ning tutvusime ümbruskonna tänavate ja kohaliku Maxima poega.

Hommikul äratas meid katuseaknale krõbisev lausvihm. Peale hommikusööki pakkisime oma asjad ja lahkusime sellest armsast pisikesest hotellist, et minna Merevaigumuseumi.

Merevaigumuseum asub võrratult ilusas lossis Palanga botaanikaia sügavustes. Lossi ees olid imeilusad musterpeenrad, taga aga parajalt suur rosaarium. Enamus roosisorte olid mulle võõrad, aga lõhnasid hästi. Lossis asuvas muuseumis oli erinevaid merevaigutükke ja merevaigust tehtud ehteid ning esemeid - isegi tilluke traktor oli neil seal esindatud! Ka siin oli soovijatel võimalus endale merevaigust meeneid soetada.☺ Ja siis oligi kodutee rataste all. Riias tegime lõunapeatuse Lidos ja lühikese seljasirutuse ning poodlemise peatuse veel piirilinnas Apes.

Līvaluited Kūra säärel

Meie reisi organiseerija Külli tänas nii giidi kui bussijuhti reisi kordamineku eest. Reisijad tänasid ka Küllit, soovides talle lennukaid mõtteid uue reisi organiseerimisel. Juhhuu, see tähendab seda, et saan võib-olla järgmisel aastal sulle uue mõnusa reisikirja saata. Loodan, et sinulgi tekkis tahtmine reisida ja näha neid paiku, millest kirjutasin.☺

Sinu sõber Ille

Ille Rämmer, pargiaednik

Fotod: K. Nõmmistu, V. Truija, M. Aomets, K. Rauk

Palanga merevaigumuseum

„Nõiarügi kuninganna“

Fotokonkurss

Juba teist aastat järjest peale töötajate ekskursiooni toimus fotokonkurss. Sel aastal käisime tutvumas Leedu merevaigurannikuga. Konkursile laekus kokku 71 fotot 16lt autorilt. Hääletada said kõik töötajad, ka need, kes reisir ei osalenud.

Kõige enam hääli kogus **Ille Rämmeri** foto „Nõiarügi kuninganna“. Kuninganna rollis on meie särav kolleeg Leili Alaoja-Rein. Teise koha pälvis foto „Palanga varjud“, autor **Karin Kask**. Kolmanda koha saavutas üsna võrdväärses võistluses foto „Tähtis on valida õige pool“, autor **Leili Alaoja-Rein**.

Suur tänu kõigile, kes võtsid vaevaks fotod konkursile saata ja ka neile, kes aitasid välja selgitada paremusjärjestuse.

Külli Nõmmistu,
raamatukoguhoidja

„Palanga varjud“

Uue töötaja ankeet

Minu nimi on **Maiki Toom**

Minu amet on **õppemajandi juhataja**

Minu esimene positiivne emotsioon Rāpina Aianduskoolis jääb **2000 – 2002 aastasse** kui siia kooli õppima asusin ja loomulikult ka lõpetasin. See taime hullus/haigus, mille siit külge saab, on ravimatu.

Kui ma ei töötaks aianduskoolis, siis **töötaksin ilmselt kuskil mujal**

Kolm märksõna, mis mind iseloomustavad: **sihikindel, vahest ehk ka kangekaelne, sitke, rahulik**

Minu senise elu suurim saavutus on — **neid on tegelikult mitu ja loodan, et järjest paremaks läheb**

Mind paneb naerma — **oi see peab ikka väärt asi olema**

Parim kink, mille olen saanud — **kõik kingid on toredad**

Olles 16-aastane, teadsin, et minust saab — **ei teadnud veel midagi**

Mina valiksin uueks Eesti presidendiks — **ehk on aeg naispresidendiks... ?**

Kui mul oleks 100 000 €, siis **pole probleemi, see kaob lihtsalt kähku kuhugi ära**

Minu ameti suurim väljakutse Rāpina Aianduskoolis on **panna õppemajand toimima**

Uue töötaja ankeet

Minu nimi on **Pille Peterson**

Minu amet on **florist, nüüd ka kutseõpetaja**

Minu esimene positiivne emotsioon Rāpina Aianduskoolis **oli aastaid tagasi, kui siia õppima sattusin**

Kui ma ei töötaks aianduskoolis **siis ma töötaks mõnes teises haridusega seotud asutuses.**

Kolm märksõna, mis mind iseloomustavad: **paindlik, osav ja sõbralik**

Minu senise elu suurim saavutus on **minu pere**

Mind paneb naerma **sõprade seltskond**

Parim kink, mille olen saanud: **kallistus**

Olles 16-aastane, teadsin, **et minust saab õpetaja ☺**

Mina valiksin uueks Eesti presidendiks **mõne tasakaaluka särava inimese**

Kui mul oleks 100 000 €, siis **ma annetaks osa sellest jääkarule ja hangiks endale vana taluräbala taastamiseks**

Minu ameti suurim väljakutse Rāpina Aianduskoolis **on olla hea õpetaja.**

Foto: T. Mastik

Aiandusliidu tegevjuhi tegemistest

Eesti Aiandusliit on mittetulundusühing, mis koondab kokku Eesti suuremad ja väiksemad aiandusettevõtted. Liidu eesmärgiks on edendada aiasaaduste tootmist ja turustamist, kaitsta oma liikmete huve ja korraldada koolitusi ning õppepäevi. Juunis Räpina Aianduskoolis toimunud kutseeksami ajal vestlesin Eesti Aiandusliidu tegevjuhi Raimond Strastiniga, kes viimased kuus aastat on võidelnud selle eest, et Eesti aiandus oleks jätkusuutlik ja konkurentsivõimeline.

Milline on Teie haridus?

Olen lõpetanud Eesti Maaülikoolis veterinaaria eriala. Töötan loomaarstina ja oman Sauel erapraksist.

Kuidas saada Eesti Aiandusliidu tegevjuhiks?

Mulle tehti juhataja poolt ettepanek kuus aastat tagasi, püstitati eesmärgid ja mulle see väljakutse sobis.

1997 aastal kutsuti mind Tartust Tallinnasse riigi toidukontrolli süsteemi üles ehitama ja tänu sellele ehk ka ettepanek tehti, sest riigiga suhtlemine oli tuttav ning toimemehhanismid teada.

See töö on rohkem administratiivne ja kui ma küsisin, et kas aianduslikku eriharidust on vaja, siis öeldi, et ministriga läbirääkimiseks ei pea aiandusharidust olema.

Kui mind palgati, siis uus maaelu arengukava oli just tulemas ja eesmärk oligi, et aianduse huvid rohkem esindatud oleksid. Täna-seks on olukord parem kui eelmisel perioodil. 2015 aastal investeeriti aiandussektoris rohkem kui 20 miljonit eurot. See puudutab nii riigipoolset toetust kui ka ettevõtte omaosalust. Seda ei ole üldse vähe ja jooksmas on alles esimene aasta.

Milline on Teie igapäevatöö?

Liidul on mitmeid funktsioone, näiteks kutse andmine, aga ka seadusloome protsessis osalemine. Kuna õigusaktid muutuvad, tuleb erinevate ministeeriumitega tihti läbi rääkida, kuidas sektori huvisid nendes muudatustes kaitsta. Näiteks viimased neli kuud on võõrtööjõu teema hästi aktiivne, sest meil töökäsi ei jätku, maalt on inimesed ära läinud. Täna on parlamendis esimesel lugemisel välismaalaste seadus, mille jaoks olen palju poliitikutega suhelnud, et neile põhjendada, miks meil seda seadust just selliselt vaja muuta on ja miks üldse on vaja võõrtööjõudu Eestisse tuua. See on klassikaline mobiilne töö, sul on telefon, auto ja läptop, kohtumisi ei pea ilmtingimata kontoris korraldama.

Lisaks erinevad töögrupid poliitika kujundamisel, seirekomisjonid, liikmetega tegelemine, liikmetele ürituste korraldamine, infopäevad, teemapäevad jne.

Kui palju Te ise aianduslike töödega oma kodu kokku puutute?

Ise fanaatiline aiandushuviline ei ole, kodu olen rohkem abitööliline. Oma aed on olemas ja maakodu, kus on 10 hektarit maad ning metsa. Arvan, et kutseeksamil saaksin hakkama. ☺

Iseloomustage Eesti aiandust.

Hästi on see, et me oleme geograafiliselt üliheas asukohas - meil on Skandinaavia, meil on Soome ja Rootsi turg, 500 km kaugusel on Peterburg turg. Praegu ei ole just kõige parem aeg, aga venelastega on varasemalt alati äri aetud ja tuleks seda kindlasti ka edaspidi teha.

Positiivne on ka see, et järgmisel viiel aastal tuleb aiandussektoris raha läbi erinevate toetuste juurde.

Nõrkus on eelkõige see, et ettevõtted on hästi väikesed ja koostöövõimekust on vähe. Euroopa kogemus näitab, et kooperatiivide ja ühistutega on võimalik turujõudu saavutada ja mõistlikus mottes äri teha. Muidugi kõigil on majanduses koht olemas, aga koostöövõimekust võiks rohkem olla. Toota suudavad kõik, aga proovi see maha müüa! Konkurents on praegu ülimalt tihe. Köögiviljakasvatada võistleb Hispaania tomati ja kurgiga, iluaianduses võisteldakse Hollandi ja Belgia tipp-tootjatega. Kuna internet on kõigile kätte-

saadav, tellivad inimesed endale taimed koju. Meie tootja ei suuda samaväärset hinda pakkuda - see on tõsine probleem. Lahendus võiks olla see, et pannakse seljad kokku ja mõeldakse, mida saavutada tahetakse ning vastavalt sellele spetsialiseerutakse. Kaubandus tahab kahte asja - kvaliteeti ja mahtu. Kui sa ühte neist kahest pakkuda ei saa, siis sinuga ei räägita. Kuna Eestis on ka kaubanduses konkurents ülitihed, siis kohaliku väiketootajaga asju väga ajada ei taheta. Siin aitabki ikkagi see, et tuleb ühiselt midagi teha.

Paljudes valdkondades on tugevaid tegijaid vähe lisandunud. Uusi ägedaid ettevõtteid võiks rohkem olla!

Millest on puudus? Mida arendada?

Kõige aluseks on hea äriidee ja soov. Kui silm särab ja sa oled välja mõelnud, et tahad ettevõtja olla ning tead riske, siis tuleb veidi ringi vaadata. Alati on kuskil mingi nišš, mingid uued võimalused. Üleküllastust ei ole üheski sektoris. Aianduskeskused räägivad, et kõik kodumaised istikud ostetakse väga kiiresti ära. Tuleb leida ühised vajadused ja teha koostööd.

Toiduga on veidi keerulisem, kaubandusketid seavad palju tingimusi, aga ka siin on alternatiivseid võimalusi.

Räägime riigi isesevarestatuse tasemest – st riik toodab nii palju, et meie enda vajadus saab kaetud, köögiviljal on see 60-65%, puuviljal 15-20%. Need on indikaatorid, mille järgi saab hinnangut anda - palju meil võimekust on ja palju seda võiks veel olla. Meie eesmärk ei olegi jõuda 100%-ni, kuid praeguseid näitajaid võime parandada, eriti siis kui ka riik ettevõtjat toetab.

Eesti on Euroopa üks kõrgema tööjõu maksudega riik, kus ettevõtjad maksavad töötaja palkamise pealt palju makse. Nad lihtsalt ei jõua töötajaid palgata ja seetõttu jääb ettevõtte areng kammitseks. Samas kui neil õnnestuks mõistlike tingimutega töötajaid palgata, siis me näeks ettevõtete arengut. Eesti suurim maasikakasvatada toob ka praegu töötajaid Ukrainast, kuigi see on bürookraatlikult väga keeruline. Kui saaks tuua rohkem tööjõudu, siis saaks ka tootmispindasid suurendada - seal ongi see võti. Siin tulemegi tagasi minu töö juurde, et kogu aeg on vaja läbi rääkida.

Millised teemad on praegu Aiandusliidus aktuaalsed?

Muudatused seoses võõrtööjõu sissetoomisega, kutse andmine – protseduurid muutuvad vastu sügist, siis kinnitame uued hindamisjuhised, samuti sügiskonverentsi ette valmistamine jne.

Millised on Eesti aiandustootjate suurimad mured, millega nad liidu poole pöörduvad?

Põhiasjad on erinevad probleemid, mis tekivad näiteks järelevaasutuste töödega. Samuti kõik, mis on seotud õigusaktidega – muudatused, parandused ja ka nende järgimine. Tootja ei taha tegeleda bürokraatiaga, vaid oma põhitegevusega ja siin tulemegi meie appi.

Milline on viimane raamat, mis Te läbi lugesite?

Lugesin pool raamatut Stig Rästast, kuna mul on teismelised lapsed. Teist poolt ei ole veel jõudnud. ☺

Milline on viimane koolitus, kus käisite?

Hea küsimus! Neid ikka on olnud... liidu üldkoosolek veebruaris, kus meil käis rääkimas panga esindaja, kes andis ülevaate erinevatest laenutoodetest ja võimalustest aiandustootjale, samuti kaubandusketi esindaja, kes rääkis koostööst.

Tooksin välja veel eelmise aasta visoonikonverentsi, mida liit ise korraldab. See toimub koostöös erinevate riikidega, käesoleval aastal tuleb koos Taaniga.

Mida sooviksite aianduskooli õpilastele?

Pealehakkamist ja lahtist mõtlemist. Julgust ja südikust ning motivatsiooni.

Liisi Kont, kutseõpetaja

Kokkuvõttev kummardus

Keskkoh on igal me kimbul –
on keskel või servas on ta,
seal lilli ja õhku ja muudki
kuid tegelt aru me ei saa:
Mis suunas on liikumine?
Miks dominant puudub siin?
Ikka-jälle oma kõvera pundi
peeglile näitama viin...
Suu imestusest lahti a'an –
kuhu kadunud spiraal?
Mäletan, ta enne oli siin!
Kimbutegu on tõeline piin!

Vorm – liiniline
nii õudne sõna see,
et seda kuuldes kisub silma vee
ja tekib küsimus:
„Oh, miks ma seda teen?“
„Mis tintel-vintel toredus
see ripub sinu töös?“
neid muigeid mäletame ka
veel soojas suveõös!

Excel, aktiva, passiva –
ei jaksa peades tassida,
me suurim soov on hoopis
koos
kasvuhoones kambakesi rassida
ja amplitaimi pottidesse passida.

Nüüd kõigil olemas Curriculum Vitae.
Kas meie teadmised on saavutanud lae?!
Oh mis te nüüd, pea võimatu on see,
me ikka endiselt just nagu 2. B.
Ei mõista me, et looduseke
teadupärast
vigu üldsegi ei tee!

Koolis õpid nii
ja kaupluses teed naa –
meie arust peaks vist hoopis
kliente harima!
Siin Rāpinas on selle jaoks üks õpetaja hea!
Ta teab, kuis käituma peab klienditeenindajaga.

Üks kavalpea kord hüüdis „Kuku“ heki seest
ja kogu ülejäänud tunni
end peitis õpetaja eest!
No kellele küll meeldib see
kui tunnis nalja tehakse?!
Mõistate?
Ei mõista me.

„Kõik, see laps hakkab tööle nüüd!“
ikka veel – kõlab kõrvus Leili hüüd.

Pompöössed šedöövrid kõik koridoris reas
ja hiljem murrant Photoshopis pead
kas äkki lilli veel lisama ma peaks?!
Saaks mõned kohad päris heaks...

Kuid tegelikult me rahul oleme,
et selle tee nüüd ette võtsime.
Te igaveseks selle muutsite –
et lilli armastame veel ja veel...

Ei enam kahjuks kooli me ei läe,
ei Leili-Indrek meie töid ei näe,
on Marekiga sotid selged nüüd
ja kajab kaugele me tänuhüüd!

Täname,
et olite abiks meie tegemiste
ja tegemata jätmiste juures...

FL14-42-M, juuli 2016

Õnnitleme!

Aasta õpetaja — Reet Palusalu

28.-29.septembril 2016

MAASTIKUEHITAJATE PÄEV

Räpina Aianduskoolis

Päevakava ja info : www.aianduskool.ee
www.facebook.com/aianduskool.ee

Õnnitleme!

Aasta noorõpetaja — Mari Eensaar

Pargiaednik tänab

Täna suvi läbi muruniitmisega vaeva näinud
Madis Orast, lisaks Aivo Pedoskit ja Helve Ees-
maad, kes aitasid sel suvel parki korras hoida.

Pargiaednik Ille Rämmer

Aeg & Vaim
TEMPUS & SPIRITUS

Ajaleht ootab kaastöid

kulli.nommistu@aianduskool.ee

Väljaandja Räpina Aianduskool, Pargi tn 32, Räpina 64505

Toimetaja Külli Nõmmistu **Küljendaja** Valdur Truija

Suured tänud kõigile, kes lehenumbri
ilmumisele kaasa aitasid.

Septembrikuu nali

Turist on Setumaal ja küsib ühelt kohalikult: "Kas vili kasvab siin hästi?"

"Mitte eriti," vastab setu.

"Aga kartul?"

"Samuti mitte."

"Aga kas te vähemalt olete proovinud midagi maha panna?"

"Noh, kui just istutada, siis kasvab siin muidugi kõik!"